

Sygn. akt VIII GC 185/11

WYROK

WIMIENIURZECZYPOSPOLITEJPOLSKIEJ

Dnia 17 stycznia 2013 r.

Sąd Okręgowy w Szczecinie VIII Wydział Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący SSO Leon Miroszewski

Protokolant sekr. sądowy Emilia Marchewka

po rozpoznaniu w dniu 15 stycznia 2013 r. na rozprawie

sprawy z powództwa Syndyka masy upadłości (...) spółki

z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P.

przeciwko (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą

w W.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanej (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. na rzecz upadłego (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. kwotę 107.225,81 (sto siedem tysięcy dwieście tysięcy dwieście dwadzieścia pięć 81/100) złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 16 marca 2010 roku;

II. oddała powództwo w pozostałej części;

III. zasądza od strony pozwanej na rzecz upadłego kwotę 8.979,00 (osiem tysięcy dziewięćset siedemdziesiąt dziewięć) złotych tytułem kosztów procesu.

VIII GC 185/11

UZASADNIENIE

Syndyk masy upadłości (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. wniósł o zasądzenie od pozwanej (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. kwoty 107.225,81 złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 30 listopada 2009 roku oraz o zasądzenie zwrotu kosztów procesu. Uzasadnił, że upadła dostarczyła pozwanej blachę zgodnie z umową z dnia 29 listopada 2009 roku, już po ogłoszeniu jej upadłości, co nastąpiło postanowieniem z dnia 30 listopada 2009 roku. Wówczas też wystawiła fakturę na kwotę dochodzoną pozwem. Podniósł, że pozwana nie zapłaciła tej należności, zaś potrącenie z niej własnej wierzytelności pozwanej w zgłoszeniu wierzytelności w postępowaniu upadłościowym nie odniosło skutku z uwagi na treść art. 89 ust. 1 ustawy Prawo upadłościowe i naprawcze.

Pozwana wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie od powoda zwrotu kosztów procesu. Podniosła, że blachy zamówiła od M. - (...) w P. w dniu 24 listopada 2009 roku, zaś dostawa tych blach nastąpiła w dniu 27 listopada 2009 roku, a więc przed ogłoszeniem upadłości spółki (...). Nadto podniosła, że zawarła ze sprzedawcą porozumienie kompensacyjne w dniu 29 listopada 2009 roku, mocą którego doszło do potrącenia wzajemnych wierzytelności i wygaśnięcia zobowiązania pozwanej dochodzonego w niniejszej sprawie. Z ostrożności podniosła zarzut obniżenia

ceny z tytułu rękojmi za wady fizyczne dostarczonej jej towaru wskazane w dokumencie wydania zewnętrznego, a więc z zachowaniem wymogów staranności.

Powód zaprzeczył, że wydanie pozwanej przez upadłego blach nastąpiło w dniu 27 listopada 2009 roku. Podniósł, że dokument (...) z tej daty nie ma numeru porządkowego, a więc nie można stwierdzić czy został on opatrzony prawidłową datą. Podtrzymał twierdzenie, że dostawa blach nastąpiła już po ogłoszeniu upadłości M. - (...), bowiem pracownik upadłego J. G. zamówił ją w (...) SA w dniu 30 listopada 2009.

Ustalenia faktyczne ze wskazaniem dowodów.

W dniu 24 listopada 2009 roku pozwana zamówiła w (...) sp. z o.o. w P. blachę 25x2000x6000 gatunek (...) w ilości i wadze 24000 kilogramów, blachę 30x2000x6000 gatunek (...) 1 arkusz o wadze 2880 kilogramów, blachę 15x2000x12000 gatunek (...) arkuszy o wadze 20160 kilogramów. W zamówieniu wskazano odbiór własny, a jako sposób płatności wskazano: kompensata. Sposób ten był wcześniej stosowany w rozliczeniach M. - (...) i pozwanej. Strony te wzajemnie sprzedawały sobie materiały hutnicze.

Blacha została pozwanej wydana za dokumentem WZ datowanym na dzień 27 listopada 2009 roku. Oprócz tego zostały wydane atesty w ilości 3 sztuk. Dokument został podpisany przez wydającego podpisem nieczytelnym. Ze strony odbierającego podpis opatrzony został pieczętką pozwanego. Podpis nie pochodzi od prezesa zarządu pozwanej. Nie on też dokonał adnotacji na dokumencie WZ o ilościach blachy, o braku atestów na blachę 25x2000x6000, o złym stanie technicznym wskazanej blachy i o braku 480 kilogramów blachy 15x2000x12000 stwierdzonym po zważeniu.

Dowody: - zamówienie z dnia 24 listopada 2009 (k. 55);

- dokument WZ z datą 27 listopada 2009 (k. 56, 80),

- zeznanie świadków J. G. (k. 101-102), M. P.

(k. 195-196),

- przesłuchanie pozwanej (k. 214-216).

Powódka zamówiła w (...) spółka akcyjna Oddział S. w dniu 30 listopada 2009 roku następujące blachy: blacha 15 – 7 arkuszy 2000x12000, blacha 30 - 1 arkusz 2000x6000.

Dowód: zamówienie nr (...) (k. 21).

W dniu 29 listopada 2009 roku główna księgowa M. - (...) E. K. wystawiła dokument o nazwie P. kompensacyjne należności i zobowiązań na dzień 29 listopada 2009 roku w kwocie 83.873,44 złotych, w którym stwierdzono, że podpisanie porozumienia jest równoznaczne z: blokadą wymienionej kwoty do rozliczeń wzajemnych między stronami, zgodą na rozliczenie porozumienia na podstawie nadesłanych w terminie późniejszym wykazów faktur. Wskazano, że to porozumienie wchodzi w życie po potwierdzeniu go przez wszystkich uczestników. Główna księgowa M. - (...) nie miała upoważnienia do zawierania porozumień kompensacyjnych od chwili gdy został zgłoszony wniosek o ogłoszenie upadłości M. - (...). Wcześniej zwyczajowo takie porozumienia zawierała.

Dowody: - Porozumienie kompensacyjne (k. 57),

- zeznanie świadka M. P. (k. 195-196).

W dniu 30 listopada 2009 roku (...) spółka z o.o. wystawiła pozwanej fakturę na kwotę 107.225,01 złotych brutto za następujące blachy: blacha 25 gatunek S (...) (...) (2000x6000) w ilości 23.980 kilogramów, blacha 15 gatunek S (...) J2 (2000x12000) w ilości 19.790 kilogramów, blacha 30 gatunek S (...) J2 (2000x6000) w ilości 3000 kilogramów.

W rejestrze operacji zakupów pozwanej w roku 2009 faktura M. - (...) nr (...) z dnia 30 listopada 2009 roku została zapisana jako niezapłacona.

Dowody: - faktura VAT nr (...) z dnia 30 listopada 2009 (k. 22),

- deklaracje podatku VAT i ewidencja faktur VAT za 2009 roku (k. 229-292).

W dniu 30 listopada 2009 roku główna księgowa pozwanej B. Z. wystawiła pismo adresowane do M. - (...) w P. zatytułowane: Kompensata wzajemnych rozrachunków, w którym stwierdziła, że na podstawie art. 498 k.c. pozwana dokonała kompensaty wzajemnych rozrachunków na dzień 30 listopada 2009. Wskazała należności pozwanej na kwotę 107.225,81 złotych oraz należność M. - (...) z faktury nr (...) z dnia 30 listopada 2009 roku w tej samej kwocie.

Dowód: pismo głównej księgowej pozwanej z dnia 30 listopada 2009 (k. 35).

W dniu 30 listopada 2009 Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w Szczecinie XII Wydział Gospodarczy w sprawie XII GU 199/09, po rozpoznaniu wniosku dłużnika, wydał postanowienie o ogłoszenie upadłości (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w P. obejmującej likwidację majątku dłużnika.

Pozwana dokonała zgłoszenia wierzytelności pismem datowanym na dzień 25 stycznia 2010 roku w kwocie 159.813,74 złotych. Wskazała w tym zgłoszeniu, że w dniu 29 listopada 2009 roku zawarła z upadłym umowę sprzedaży blachy, a na podstawie tej umowy upadły dostarczył pozwanej 46.600 kg blach zgodnie z zamówieniem, wystawiając fakturę VAT (...) na kwotę 107.225,81 złotych z terminem płatności określonym na dzień 30 listopada 2009, a pozwana tej kwoty nie zapłaciła. Podniosła, że ponieważ w dniu 30 listopada 2009 roku obie wierzytelności istniały i były wymagalne, to nadają się do potrącenia, stąd wniosła o uwzględnienie jej prawa do potrącenia i ujęcie na liście wierzytelności należności po potrąceniu w wysokości 107.225,81 złotych.

Syndyk masy upadłości (...) sp. z o.o. uznał wierzytelność pozwanej do kwoty 155.088,07 złotych jednak stwierdził, że nie służy zgłaszającemu prawo potrącenia tej wierzytelności.

Zgłoszenia wierzytelności dokonała też (...) spółka akcyjna w kwocie 53.319,97 złotych. Syndyk uznał wierzytelność do kwoty 2.283,92 złotych stwierdzając, że wierzytelność w kwocie 51.026,25 złotych nie została udokumentowana.

Dowody: - postanowienie Sądu Rejonowego Szczecin-Centrum w Szczecinie z dnia

30 listopada 2009 w sprawie XII GU 199/09 (k. 20),

- zgłoszenie wierzytelności z dnia 25 stycznia 2010 (k. 30-32, 116-128),

- wyciąg z pisma syndyka w sprawie zgłoszonych wierzytelności (k. 115),

- oświadczenie upadłego z dnia 21 kwietnia 2010 (k. 94),

- uzasadnienie syndyka do listy wierzytelności (k. 136-149),

- wyciąg z listy wierzytelności (k. 28-29).

Pismem z dnia 14 grudnia 2011 roku pozwana zawiadomiła (...) sp. z o.o. o zamiarze dokonania korekty podatku należnego w kwocie 20.585,51 złotych, który wynika z niezapłaconych przez M. - (...) faktur.

Syndyk M. - (...) pismem z dnia 19 grudnia 2011 roku odmówił dokonania korekty ksiąg rachunkowych.

Syndyk wzywał pozwaną do zapłaty kwoty 107.225,81 złotych. Pozwana odmówiła z uwagi na dokonane potrącenie własnych wierzytelności dokonane w zgłoszeniu wierzytelności w postępowaniu upadłościowym dotyczącym M. - (...).

Podniosła też, że należność wskazana w fakturze VAT nr (...) jest zawyżona z uwagi na rzeczywistą ilość dostarczonego materiału, a ponadto towar nie był właściwej jakości.

Dowody – wezwania do zapłaty z dnia 2 marca 2010 z odpowiedzią (k. 23-24, 27),

- wezwanie do zapłaty z dnia 5 lipca 2011 (k. 25-26).

Ocena dowodów.

Powód nie przedstawił w niniejszym postępowaniu dowodów zawarcia umowy z pozwaną oraz wydania rzeczy, których dotyczy faktura załączona do pozwu. Ta faktura, obok dokumentów urzędowych w postaci postanowienia o ogłoszeniu upadłości (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialności, wyciągu z listy wierzytelności, pisma będącego zgłoszeniem wierzytelności przez pozwaną, zgłoszenia wierzytelności (...) spółki akcyjnej oraz faktury tego podmioty wystawionej w stosunku do M. - (...), nie były kwestionowane przez żadną ze stron co do ich autentyczności.

Faktura nr (...) wystawiona przez M. - (...) pozwanej nie była kwestionowana przez pozwaną w żadnym elemencie jej treści, z wyjątkiem wskazania w niej daty sprzedaży. Stanowiła więc podstawę ustalenia przedmiotu świadczenia upadłej jak i ceny należnej od pozwanej jako kupującego.

Jeśli chodzi o daty zawarcia umowy oraz jej wykonania, powód przedstawił wyłącznie zamówienie nr (...) złożone przez upadłą (...) spółkę z o.o. na materiały hutnicze w dniu 30 listopada 2009 roku spółce (...). Według powoda zamówienie to miało dowodzić, że tego dnia zostały pozwanej wydane zamówione przez nią blachy. Dowód ten nie mógł o tym przesądzić. Po pierwsze, zamówienie nie dotyczy dokładnie tego towaru, który został wymieniony w fakturze nr (...), w szczególności w ogóle nie dotyczy blachy 25, a więc tej, której ilość jest największa. Po drugie, z treści zamówienia nie wynika przeznaczenie blachy, a więc że ma być ona sprzedana pozwanej. W związku z powyższym nie można było uznać, że dokument ten stanowi dowód pozwalający stwierdzić, że data sprzedaży przez upadłą miała miejsce w dniu 30 listopada 2009.

Na okoliczność daty zamówienia i daty sprzedaży, której dotyczyła faktura (...) dokumenty złożyła pozwana. Powód nie kwestionował zamówienia z dnia 24 listopada 2009 natomiast zakwestionował dowód WZ wydania towaru. Dowód ten, w części stanowiącej oświadczenie sprzedawcy, odpowiada treści faktury załączonej do pozwu. Powód twierdził, że dowód ten nie pochodzi od upadłej, a wręcz został sfalszowany.

Nie ma podstaw by podzielić zarzuty powoda. W szczególności powód nie wskazał na czym miało polegać sfalszowanie wzmiankowanego dokumentu, nie przedstawił też żadnego wniosku dowodowego pozwalającego zweryfikować autentyczność dokumentu przedstawionego przez pozwaną. Biorąc natomiast pod uwagę, że powód nie przedstawił też żadnego dokumentu wydania towaru, choć taki dokument powinien istnieć w dokumentacji M. - (...), nie ma podstaw by kwestionować, że dostawa miała miejsce w dniu wskazanym w dokumencie WZ, a w każdym razie przed ogłoszeniem upadłości (...) spółki z o.o. Należy zastrzec, że powyższa ocena dotyczy tej części dokumentu, która stanowi oświadczenie sprzedawcy. Nie można przyjąć, że o ilości i jakości wydanego towaru stanowią adnotacje sporządzone innym pismem (inny sposób pisania i inny charakter pisma), bowiem pozwana nie wykazała, że te adnotacje – nie pochodząca od sprzedawcy, o czym świadczy ich treść, była mu przedstawiona sprzedawcy. Będzie jeszcze o tym mowa niżej.

Powyższym ocenom nie zaprzeczają zeznania przesłuchanych świadków, w tym prezesa upadłej M. - (...) z okresu bezpośrednio poprzedzającego ogłoszenie upadłości tej spółki. Zeznanie to ma natomiast znaczenie dla skutków oświadczenia złożonego przez księgową M. - (...) z dnia 29 listopada 2009 roku. Skutki prawne tego stanu rzeczy zostaną przedstawione niżej. Podobnie jak oświadczenia głównej księgowej strony pozwanej, w tym w kontekście również korespondencji stron w sprawie korekty podatku od towarów i usług zgłoszonej przez pozwaną oraz treści ewidencji sprzedaży i faktur VAT prowadzonej przez pozwaną.

Ocena prawna.

Roszczenie powoda zostało wywiedzione na podstawie umowy sprzedaży blach będących materiałami hutniczymi. Sprzedaż ta została dokonana w ramach stałej współpracy M. - (...), przed ogłoszeniem jej upadłości, oraz pozwanej. Nie ma wątpliwości, że nastąpiło wymagane w art. 535 k.c. przeniesienie na kupującego własności sprzedawanych rzeczy i ich wydanie. W związku z tym, na podstawie powołanego przepisu, sprzedawca mógł zażądać zapłaty ceny. Jednak, choć w sprawie nie budziło wątpliwości dokonanie sprzedaży, ani wysokość ceny, to sporna była treść umowy w sprawie sposobu rozliczenia ceny sprzedaży, a co za tym idzie, czy pozwana zwolniła się z zobowiązania świadczenia ceny przez potrącenie własnej wierzytelności. Sporna była też data sprzedaży, a więc data zamówienia i data dostarczenia towaru.

Była już mowa o tym, że powód nie udowodnił twierdzenia, że sprzedaż została dokonana po ogłoszeniu upadłości sprzedawcy (...) spółki z o.o. Przy zaprzeczeniu pozwanej i przedłożeniu przez nią dokumentów w sprawie dat zamówienia i dostarczenia towaru powód powinien przedstawić dowody w celu wykazania, że sprzedaż, a w szczególności wydanie towaru, a więc świadczenie, którego chwila spełniania przesądza o chwili wymagalności ceny (art. 488 § 1 k.c.) została zawarta po ogłoszeniu upadłości. Powód wprawdzie powołał w pozwie dowód dostarczenia towaru twierdząc, że jego oryginał znajduje się w aktach postępowania upadłościowego dotyczącego (...) spółka z o.o., jednak na rozprawie w dniu 13 grudnia 2012 roku pełnomocnik powoda stwierdził, że takiego dokumentu powód nie posiada (k. 297).

Ustalenie daty wydania towaru pozwanej, jako kupującego, a więc wymagalności ceny, ma znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy w kontekście obrony strony pozwanej w niniejszym procesie. Pozwana podniosła twierdzenie o potrąceniu, a właściwie kompensacie, dokonanej na mocy porozumienia kompensacyjnego z dnia 29 listopada 2009 roku, twierdząc, że porozumienie to dokumentowało to, co było wolą stron już od 24 listopada 2009 roku, a więc że zapłata ceny przez pozwaną ma nastąpić poprzez umorzenie należności przeciwko (...) sp. z o.o.

Pozwana nie wskazała czynności prawnej mającej świadczyć o woli stron wyrażonej w dniu 24 listopada 2009 roku. Można sądzić, że chodziło jej o zamówienie nr (...), pochodzące z tego dnia. W jego treści faktycznie stwierdzono, że zapłata ma nastąpić przez kompensatę, natomiast to stanowi tylko o woli co do sposobu dokonania rozliczeń pomiędzy sprzedawcą a kupującym, lecz nie stanowi o zwolnieniu kupującego od obowiązku zapłaty, gdy do kompensaty nie dojdzie. Trzeba zauważyć, że wola ta została potwierdzona również treścią faktury nr (...).

W niniejszej sprawie istotne było ustalenie, czy rozliczenie sprzedaży zgodnie z zamówieniem z dnia 24 listopada 2009 roku faktycznie nastąpiło przez kompensatę wzajemnych zobowiązań. Na tą okoliczność pozwana powołała jedynie porozumienie kompensacyjne z dnia 29 listopada 2009 roku. Trzeba z naciskiem podkreślić, że sąd nie jest uprawniony do badania okoliczności, które mogłyby prowadzić do przyjęcia, że strona pozwana nie jest zobowiązana do świadczenia dochodzonego przez powoda, jednak nie wskazanych przez tą stronę. Wprawdzie brzmienie art. 321 k.p.c. prima facie wskazuje, że przepis ten dotyczy granic rozstrzygnięcia w sprawie żądań powoda, jednak w piśmiennictwie trafnie podnosi się, że powołany przepis stanowi normę postępowania sądu również w sprawie żądań pozwanego, i to wynikających nie tylko z powództwa wzajemnego, lecz także powołujących takie okoliczności jak przedawnienie czy potrącenie (por. W. Siedlecki [w:] W. Siedlecki, Z. Resich [red.], Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz, t. 1, Warszawa 1975, s. 505). Odmienny pogląd byłby nie do pogodzenia z zasadą równości stron procesu cywilnego.

Powołane przez pozwaną porozumienie kompensacyjne z dnia 29 listopada 2009 roku nie daje podstawy do przyjęcia, że doszło do wygaśnięcia zobowiązania pozwanej dochodzonego w niniejszym procesie, a więc, że nastąpił skutek przewidziany w art. 498 § 2 k.c.

Po pierwsze, powołany przez pozwaną dokument nie zawiera oświadczenia pozwanej, a jedynie oświadczenie głównej księgowej (...) spółki z o.o., toteż nie można twierdzić, że jest dowodem na to, że w dacie tego oświadczenia (niedziela 29 listopada 2009 roku – dzień poprzedzający ogłoszenie upadłości M. - (...)) zawarto porozumienie.

Po drugie, zeznający w niniejszej sprawie ówczesny prezes zarządu upadłego M. P. stwierdził, że główna księgowa (...) spółka z o.o. nie była upoważniona do składania oświadczeń woli prowadzących do zawierania porozumień w sprawie rozliczeń z kontrahentami w okresie poprzedzającym zakończenie postępowania z wniosku o ogłoszenie upadłości tej spółki. Nie sposób zakwestionować tego zeznania skoro to dłużnik złożył wniosek o upadłość, toteż naturalne jest, że podejmował działania ograniczające czynności prawne dokonywane przez inne osoby niż organ reprezentacji w sprawach rozliczeń z kontrahentami.

Po trzecie, porozumienie kompensacyjne, na które powołała się pozwana nie wskazuje wierzytelności stron, które miałyby być objęte kompensatą, a w szczególności należności z faktury nr (...). Mowa jest w nim tylko o kwocie 83.873,44 złotych, która nie jest tożsama z kwotą z faktury nr (...) (zarówno kwotą netto jak i kwotą brutto).

Po czwarte, kolejne czynności pozwanej wskazują na to, że wierzytelności, które objęte są wskazanym porozumieniem, traktowane są przez pozwaną za nierozliczone. Świadczy o tym pismo pozwanej z dnia 14 grudnia 2011 roku (k. 72-73), w który mowa jest o niezapłaconych przez upadłą fakturach, wśród których wymienione zostały wszystkie faktury wskazane w oświadczeniu głównej księgowej pozwanej spółki z dnia 30 listopada 2009 roku (k. 35). Świadczy też o tym treść dokumentów księgowych w postaci ewidencji zakupów za okres obejmujący listopad 2009 roku. Z ewidencji tej wynika, że pozwana ujęła zakup towaru wskazanego w fakturze nr (...) jako nie rozliczony (k. 232, 269).

Biorąc pod uwagę powyższe należało uznać, że pozwana nie wykonała zobowiązania w stosunku do upadłej z tytułu sprzedaży, której dotyczyła faktura nr (...). Nie nastąpiło to ani przez zapłatę, ani przez potrącenie. Funkcja zapłaty nie ziściła się ani co do wierzytelności dochodzonej pozwem ani co do wierzytelności pozwanej wobec masy upadłości M.-stal spółka z ograniczoną odpowiedzialnością.

Jak już była mowa, pozwana nie powołała się na potrącenie zgłoszone w ramach zgłoszenia wierzytelności w postępowaniu upadłościowym. Tym samym jej obrona nie obejmowała powołania tej czynności w celu zwalczania powództwa.

W ten sposób nie można było rozważać czy skutek tej czynności nastąpiło umorzenie wierzytelności dochodzonej przez powoda. Są jeszcze inne przyczyny sprzeciwiające się uznaniu tego potrącenia.

Po pierwsze, zostało ono zgłoszone w postępowaniu upadłościowym, toteż w sprawie jego rozstrzygnięcia wymagane jest wyczerpanie trybu przewidzianego ustawą Prawo upadłościowe i naprawcze (art. 145 tej ustawy). W świetle twierdzeń i dowodów zawnioskowanych przez strony nie ma podstaw do przyjęcia, że tryb ten został wyczerpany. Trzeba stwierdzić, że wymóg wyczerpania trybu wynikającego powołanej ustawy musi być spełniony gdy zgłaszana wierzytelność powstała przed dniem ogłoszenia upadłości, i obowiązuje wierzyciela nie tylko przy wytaczaniu powództwa, ale i przy innych czynnościach procesowych prowadzących do uzyskania zaspokojenia, a więc również przy zgłoszeniu potrącenia w procesie cywilnym. Przeciwny pogląd prowadziłby do nieuzasadnionego polepszenia sytuacji podmiotów dochodzących wierzytelności zgłoszeniem potrącenia w stosunku do tych, którzy dochodzą ich wniesieniem pozwu.

Po drugie, w zgłoszeniu wierzytelności pozwana przedstawiła inne okoliczności powstania wierzytelności, z którą potrącone mają być jej wierzytelności objęte zgłoszeniem niż powołane w niniejszym procesie. W szczególności wskazała inną datę (29 listopada 2009) zawarcia umowy niż data powołana przez nią w odpowiedzi na pozew (24 listopada 2009). Wprawdzie wskazała tą samą fakturę, jednak nie faktura przesądza o identyfikacji wierzytelności, toteż przy wskazanej sprzeczności nie sposób jest przyjąć bez bliższego badania, o co strony w niniejszym postępowaniu nie wnosiły, że zachodzi tożsamość wierzytelności dochodzonej przez powoda w niniejszej sprawie z wierzytelnością określoną przez pozwaną w zgłoszeniu wierzytelności w postępowaniu upadłościowym.

Pozwana podniosła też żądanie obniżenia ceny twierdząc, że wypełniła obowiązek zgłoszenia wad na podstawie przepisów o rękojmi. Strony umowy sprzedaży nie wyłączały ani nie ograniczyły odpowiedzialności z tytułu rękojmi,

a więc sprzedawca podlega odpowiedzialności na podstawie przepisów o rękojmi za wady rzeczy sprzedanych (art. 556 w związku z art. 558 k.c.)

Zaistnienie tej odpowiedzialności jest uzależnione od tego czy kupujący o wadzie bądź wadach wiedział w chwili zawarcia umowy, a gdy przedmiotem sprzedaży są rzeczy oznaczone co do gatunku lub mające powstać przyszłości, od tego czy kupujący wiedział o wadach w chwili wydania rzeczy (art. 557 k.c.). Istnienie tej wiedzy wyłącza odpowiedzialność sprzedawcy, podobnie jak wyłącza ją powstanie wad po przejściu niebezpieczeństwa na kupującego, chyba że wady wynikły z przyczyny tkwiącej już poprzednio w rzeczy sprzedanej (art. 559 k.c.).

W niniejszej sprawie pozwana nie wykazała, że zgłosiła wady w terminie określonym w art. 563 § 2 k.c. Pozwana powołała się na dokument WZ z dnia 27 listopada 2009 roku, natomiast na podstawie tego dokumentu nie sposób przyjąć, że wskazane tam wady zostały zgłoszone upadłej bądź syndykowi. Z jego treści nie wynika fakt przedstawienia tych wad osobie reprezentującej upadłą lub syndyka. Brakuje jakiegokolwiek podpisu osoby działającej w imieniu upadłej lub syndyka potwierdzającego przyjęcie do wiadomości wad wskazanych w jego treści oraz adnotacji o ilości odebranego towaru. Trzeba zauważyć, że prezes zarządu pozwanej nie potrafił wskazać, czy towar został odebrany z magazynu (...) czy przywieziony do magazynu pozwanej. Za tym, że towar nie został wydany z magazynu (...) przemawia zapis wskazujący, że pozwana dokonała ważenia towaru. W takiej sytuacji pozwana winna udowodnić, że zawiadomiła sprzedawcę o wadach, czemu nie sprostała. Z kolei o ile towar został odebrany przez pozwaną z magazynu (...), to sprzeciwia się odpowiedzialności sprzedawcy fakt, że wszystkie wady są jawne, a więc były znane przy wydaniu towaru, to zaś wyklucza odpowiedzialność sprzedawcy.

Jak widać, nie można przyjąć, że pozwana dochowała aktów staranności wymaganych by skorzystać z uprawnień z tytułu rękojmi, stąd nie można uznać jej żądania obniżenia ceny. Niezależnie od powyższego trzeba stwierdzić, że pozwana nie wskazała, o jaką kwotę ma być jej zdaniem obniżona cena. Wprawdzie wnioskuje dowód z opinii biegłego na tą okoliczność, natomiast nie przedstawiła żadnych danych (poza brakiem co do wagi jednego asortymentu blach), które pozwoliłyby biegłemu na dokonanie ustalenia wielkości zmniejszenia wartości towaru.

Biorąc pod uwagę powyższe, należało uwzględnić żądanie pozwu w całości co do należności głównej. Zasadzenie nastąpiło na rzecz upadłego. Sąd rozpoznający niniejszą sprawę zdaje sobie sprawę z dość utrwalonej w orzecznictwie sądów tutejszego okręgu praktyki zasądzania należności na rzecz albo od syndyka w sprawach dotyczących masy upadłości. W świetle treści art. 144 ust. 2 ustawy – Prawo upadłościowe i naprawcze nie ma ku temu podstaw.

Zgodnie z powołaną regulacją syndyk występuje w postępowaniach sądowych w imieniu własnym ale na rzecz upadłego. Mamy do czynienia z podstawieniem procesowym bezwzględny, które jednak nie niweczy legitymacji materialnej upadłego. Wobec tego zasadzenie należności w sprawach dotyczących masy upadłości powinno następować na rzecz lub od upadłego (tak, np. Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 21 lipca 2011 roku, I CZ 37/11 i w wyroku z dnia 7 października 2004 roku, IV CK 86/04).

Odsetki należało zasądzić od daty późniejszej niż żądana w pozwie, bowiem w fakturze nr (...) nie wskazano terminu zapłaty. Termin zapłaty wskazano w wezwaniu z dnia 2 marca 2010 roku. Wezwanie to zostało odebrane przez pozwaną najpóźniej w dniu 8 marca 2010, o czym świadczy data jej odpowiedzi. W związku z tym 7 dniowy termin wyznaczony w piśmie z dnia 2 marca 2010 upłynął w dniu 15 marca 2010 roku, toteż odsetki należało zasądzić od dnia następnego, a w pozostałym zakresie powództwo oddalić.

Powód wygrał sprawę niemal w całości, toteż orzekając o kosztach na podstawie art. 108 § 1 k.p.c., należało zasądzić na rzecz upadłego zwrot całości poniesionych kosztów celowych (art. 100 w zw. z art. 98 § 1 k.p.c.). Obejmują one opłatę sądową oraz wynagrodzenie pełnomocnika procesowego ustalone zgodnie ze stawkami adwokackimi wynikającymi z rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz zasad ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, wraz ze zwrotem uiszczonych opłat skarbowej od pełnomocnictwa.